

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETVMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentelen levelek csak ismert keszktől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitör egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábos petitörért 20 kr
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlás sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Szombat Május 17.

95. szám.

Amely agitáció nem kerül pénzbe.

(T.) A szélsőbal az Irányi kapricz-
ból becsületkérdést csinált. A honossági
törvény már el volt döntve, hanem Irányi
abban találja az ő hazafiságának nagyra-
termettségét és alkotó erejét, hogy csinál
magának a már lejárt dolgokból egy ka-
lendáriumot, melyben felvan jegyezve,
hogy melyik nap melyik lejárt dolognak
az évfordulója s ilyenkor elő áll az ő
páthoszával s a sirokból felkavart multak
szőnyegrehozásából hazafiai erényt csinál,
újító eszméi máskülönbem nem levén. Így
került a sor a kalendáriumban a Kossuth-
honossági kérdésére, mit a szélsőbal, po-
litikai agitációra, — de nem Kossuthért,
— alkalmas fegyvernek találván, elfoga-
dott. És most csinált belőle becsületbeli
kérdést, melynek alá kellett magukat vetni
azoknak is, kik alig várják már, hogy az
egész szűkebbi orthodoxiának hátat fordít-
hassanak. De hát az Irányi kapricza ma
még uralkodó csillagzat, valamint hogy
az egész szélsőbal létezésének alapja nem
egyéb, mint egy megtestesült kapricz.

Bizony pedig jobban tenné Irányi
Dániel is, meg a szélsőbal is, ha a he-
lyett a honossági kérdés helyett, ami tu-
lajdonképpen csak móka, mert azt Kossuth
Lajos soha igénybe venni nem fogja, de
nem is akarja, jobban tenné a szélsőbal,
ha e helyett az üres hólyag-felfúvás he-
lyett, ha a Kossuth iratának még hátra
levő része mellett agitálna, s azzal kez-
dené az agitációt, hogy minden képvi-
selő fogna egy ívet, s aláírva mindenké-
lőtt a saját becses nevét, mozgalmat
indítana az ő pártjában, behizonyítván
Kossuth iránti ragaszkodását azzal, hogy
a nemzet szégyenére azt az embert, ki
Magyarország számára ujkorczakat terem-
tett, a szükségkel küzdeni nem hagyja.
Ámde mikor arról van szó, hogy a zseb-
be kell nyulni, s üres szó helyett más
egyebbel is bizonyítani a ragaszkodást,
akkor a szélsőbali hazafiság kiált az ut-
ból, helyet engedvén a nem szélsőbali
hazafiaknak: „hadd szóljanak már ők is.”

Nem lenne érdektelen, elővenni ama
előfizetők névsorát, kik a Kossuth felhi-
vásának engedve, iratait hazafiai kötele-
ségéből megrendelték, hogy azok közt mi-
nél kevesebb a szélsőbali, amely párt
nagy odaadását senki nem ismerte jobban,
mint Simonyi Ernő. Bár miről lett légyen
is szó ami valami pénzáldozatot kívánt,
lapindításról vagy valaminek a támoga-
tásáról, Simonyi az eszme feltalálójának
az ő szokott szarkazmusával, nevetve
mondta: „Pénz kell? Akkor a szélső-
balra ne számítson, mert itt nincs egyéb
mint hazafiság, s elkezdve az adófizetés-
től, irtózat minden fizetés ellen. Tulajdon
képpen ez is a mi programmunk és nem
egyéb.” Szegény Csanády Sándor fogta
fül a dolgot másképpen, s mert egyedül
állt e téren, áldozata lett hazafiságának.

Nos hát mondom, sokkal nagyobb
lenne ama hazafiságnak a becsértéke,
mely az után a felhívás után, melyet
Kossuth Lajos Belizárként közrebocsátott,
nemes példával menvén előre, a Kossuth
személye iránt úgy adott volna kifejezést
igazi ragaszkodásának, hogy mindent el-
követ ama felhívás érdekében, mely be-
vallja nyíltan, hogy annak megírására
anyagi szükség kényszerítette, — ezen a
térpen igyekszik Kossuth Lajosnak szol-
gálatot tenni, ki ha bár sokkal szerényebb
még szegénységében is, nem vallja be,
hogy a ragaszkodás bizonyítványa auten-
tikusabb lett volna e téren, mint az üres

agitáció terén. De míg a szélsőbal és
vezérei ezen felhívást hallgatással mellőz-
ték, s mindenki igyekezett a háttérbe
vonulni nehogy előrántsák, annál inkább
kidülesztik az ő mellüket, mikor arról
van szó, hogy nevüket fitogtassák, és a
Kossuth nevével saját pártczéljaiknak
szolgáljanak.

És ez az olesó dicsőség az egész
országúnál nagyobb viszhangra fog találni,
mint ama előfizetési felhívás, melyet Kos-
suth Lajos, nagy lelkiüzdelmek közt
vetett papírra, amely papírra nem egy
verejték gyöngy hult az alatt, míg e
keserű önvallomás, s nemzete ragaszkodá-
sának (képzelt) igénybevétele megszü-
letett. Mert lehet gondolni, hogy az a
Kossuth Lajos, ki Amerikában milliókat
utasított vissza, ha bár előfizetéssel, de
anyagi szorongatott helyzetének bevallá-
sával még nemzetéhez sem fordul, ha arra
kényszerítve nincs. Ámde a Kossuth ne-
vét lobogóján hordó hazafias szélsőbal
némán tekintve el a felhívás felett, s ott
bontja ki a lobogót ahol magánaak akar
vele használni és nem Kossuthnak.

Hát az e féle hazafias mókázásnak
előttünk semmi becsé, mi előfizetünk a
Kossuth Lajos művére, de nevét nem
tüzzük lobogónkra, mely nem egyéb ma
már, mint egy nagy mult emlékének
szimboluma, — hanem fölírjuk a törté-
nelem lapjára és felállítjuk a nemzeti
kegyelet oltárára, a nélkül hogy párt
czélok fegyvereinek kielésítésére használ-
nók, és pedig oly párt czélokra, amely
párt czélok, amint be vannak vallva, a
Kossuth intencióival úgy sem állnak
összeköttetésben.

A honossági törvény reviziójánál sem
foglalunk el más egyéb állást, mint a
nemzeti méltóság ama követelését: hogy
amely törvény egyszer meg van hozva
és a koronás király által szentesítve,
annak vessen alá magát a nemzetnek min-
den fia, ha az akar maradni továbbra is.
Abból a szempontból kiindulva tehát, ha
bár a szélsőbal e szempontot ma már
leplezni igyekszik, — hogy mivel Kossuth
Lajos az előtt a törvény előtt nem hajlik
meg, tehát más törvényt hozunk, — nem
mehetünk bele a változtatásba: nem pe-
dig ama nemzeti méltóság érdekében, a
mely méltóságot a szélsőbal pártczélok-
ból és privát tekintetéből egyes ember
méltóságának alárendelni igyekszik.

Szabolcs megye üdvözlő felirata; a honos-
sági kérdés. Szabolcs vármegye közönsége e
hó 13-ikán és folytatólág 14-ikén közgyűlést
tartott és elhatározta, hogy üdvözölni fogja
az új kormányt. Zemplén vármegye átiratára
a honossági kérdésben azt határozta, hogy a
Kossuth-kérdés mellőzésével csak is a honossági
törvény általános revisiója végett ír fel.

Országgyűlés.

Budapest, máj. 14.

Közoktatásunknak nagy szabásu refor-
mját, melyet Csáky Albin gróf a közép-
iskolai törvény módosításával, a görög nyelv-
tanítás megszorításával inagurál, a képviselők
ház mai ülésében kezdte tárgyalni.

Mielőtt azonban a görög vita kezdetét
vette volna, Irányi Dániel kérte röviden
a házat, hogy a honossági törvény
módosítása céljából benyújtott törvényjavas-
latát a közigazgatási bizottságnak adják ki
előzetes tárgyalás végett. Szapáry Gyula
gróf miniszterelnök e kérelem teljesítését
nem elleazte, mert kerülni akarja annak
látszatát is, hogy a kérdés megvitatása elől
ki akarna térni. A ház a törvényjavaslatot
a közigazgatási bizottsághoz uttasította. Majd
harmadik olvasásában elfogadta a honvédelmi
tárcza mult évi költségvetéséből fölhaszná-
latlanul maradt 130,000 forintnak 1890-ben

felhasználásáról szóló törvényjavaslatot s
csak azután kezdett a közepiskolai törvény
revisióját czélzó törvényjavaslat tárgyalására.

Az előadói széklet a közoktatásiügyi
bizottság megbízásáról Schvarcz Gyula
foglalta el, kinek magas tudományos szívo-
nalon álló beszédét a ház minden pártja élénk
figyelemmel s gyakori helyeslésekkel kísérte.

A görög-barát tábornak meglehetősen sze-
renciaellen képviselője szállott sikra a javas-
lattal ellen: Kovács Albert, ki igazi „schul-
mesiteri“ szárazsággal és hosszadalmasság-
gal és utóérhetlen paedagogusi göggel be-
szélt több mint egy órán át. Leghatalmasabb
argumentuma a javaslat ellen az volt, hogy
azért kell Magyarországon minden ifjának görög-
ül tanulni, mert a Balogh Kálmán gyógy-
szertani szótárában 4642 görög szó van!

Csáky Albin gróf hozoktatási miniszter
szólt föl ezután s általános érdekek kísért
beszédében kiegészítette közoktatási program-
beszédét a közepiskolai oktatást illetőleg, a
mennyiben az e g y s é g e s k ö z é p i s k o l a
megalkotásáról kimerítő és világos programot
nyújtott, mely nemcsak a tanfériák, de a
szülők körében is kétségkívül rokonszenvesen
fog fogadtatni. Helytelenítette azt a felfogást,
mely a közepiskolát kétféle osztja, hogy
egyfelől az eszményi műveltség, másfelől
pedig a gyakorlati ismeretek szűkegét külön-
külön iskolák elégítsék ki mert minden kö-
zepiskola növendékének mindkettőre szüksége
van s azért oly közép iskolát kell teremte-
nünk, mely általános műveltséget s általános
ismereteket nyújtson ifjainknak s ilyen lesz
az egységes közepiskola, melynek előkészíté-
sére szolgál a görög nyelvi törvényjavaslat
is. Az egész ház derültsége között tette
Csáky gróf neveltségessé a görög-barátok
azon érvelését, hogy a görög nyelv tanítása
a logikai gondolkodás s az elmélet gyakorlati
kifejlesztése érdekében szükséges, Deákra s
Széchenyire hivatkozott a miniszter, kik lo-
gikailag gondolkoztak s bizonyára nem közön-
séges elmélettel dicsekedtek a nélkül, hogy
görögül tudtak volna. Ismertette a miniszter,
hogy a görög nyelv kérdése mily stadiumban
van a külföld államaiban. Csontatálta, hogy
mindenütt egész Európában lassanként hát-
térbe szorul a régi orthodox gymnasium
szervezete a latin és görög nyelv tanítá-
sával s előtérbe nyomul a tanítás gyakorla-
tiasabb iránya. A miniszter beszédét minden
párttól élénk megjelenezték.

május 16.

A képviselőház a mai eleinte igen
mérsékelt foku érdeklődés mellett folytatta s
végül be is fejezte a görög nyelvi javaslat
fölötti általános vitát s magát a javaslatot
használatlan arányu többséggel elfogadta
részletes tárgyalás alapjául. A szavazás egy-
szerű felállítás és ülvemaradás útján történt,
mely alkalommal az ülvemaradottak száma,
vagyis azoké, kik a javaslat ellen szavaztak
(minden pártból egy-kettő, köztök Apponyi
Albert gr. is), alig ment 10-re.

A mai vitában résztvettek és pedig a
javaslat mellett Vadnay Károly, Nep-
pel Ferenc és Körösi Sándor, ellene
Zay Adolf, Asbóth János, György
Ludre és Komlóssy Ferenc. A vita be-
zárása után pedig Schvarcz Gyula elő-
adó, Kovács Albert, mint a különvélemény
beadója és gr. Csáky miniszter szóltak.

Holnap a részletes tárgyalás következik;
— előbb azonban a delegatiónak fogak
megválasztatni.

A főrendiház ma népes és fontos
ülést tartott; számos törvényjavaslatot foga-
dott el a főrendek szoktalan nagy számmal
jelentek meg az ülésen Vay Miklós br.
elnök az ülés elején, meleg hangon tartott
beszédében emlékezett meg a főrendiház ha-
lottjáról, Stoecek Józsefről, kinek halála
fölött érzett fájdalomnak a főrendiház jegy-
zőkönyvi kifejezést adott.

Vita csak két törvényjavaslat tárgyalá-
sán fejt ki: a Ludovica-akadémia kibóví-
téséről és a királyi táblák decentrali-
sációsjáról szóló törvényjavaslatoknál.

A Ludovica-akadémia kibóvítéséről szó-
ló törvényjavaslat mellett Hollán Ernő
tartott igen figyelemreméltó beszédet, mely-
ben elismerte, hogy a honvédség tisztai hiá-
nyán a törvényjavaslat segíteni fog, ha nem
is teljes mértékben. Párhuzamot vont a kö-
zös hadsereg és a honvédség szervezeti kö-

zöit s élénk színekkel festette honvédségünk
előnyeit.

A honvédelmi miniszter helyetteseként
Gromon Dezső államtitkár válaszolt Hol-
lán beszédére, hangsúlyozva, hogy a honvé-
delmi kormányknak nem csak a katonai, ha-
nem a pénzügyi szempontokat is figyelemba
kellett venni s azon reményének adott kite-
jezést, hogy a most kibóvítendő Ludovica-
akadémia nagy mértékben fog segíteni a
honvédségi tisztai hiányon.

A királyi táblák decentralisatió-
sához Zichy Nándor gróf szólt hozzá.
Elfogadta a törvényjavaslatot, de természet-
esebbnek találta volna, ha előbb a szóbeli
széghozatott volna a táblák decentralisatió-
ja előtt. Hangsúlyozta a bírói függetlenség
szükségességét s e pontnál homályos czélzást
tett bizonyos intézkedésekre, melyek a catholi-
cus polgárok érzelmetét sértik. Szilágyi Dezső

igazságügyminiszter rögtön megfelelt e czél-
zásra, kijelentvén, hogy a mint a régi kor-
mányok, úgy a mostani kormány is kötele-
ségének tartja a törvények végrehajtását s a
vallási érzelmeknek lelkiismeretes kimérését,
erről az oldalról tehát a kormányknak szemre-
hányást tenni nem lehet. Kifejtette azután
érveit azon ellenvetéssel szemben, hogy a
decentralisatió előtt kellett volna a perjog
reformját keresztül vinni: rámutatott arra a
társadalmi bajra, mely a jogorvoslatoknak
végtelenségében nyilvánul s fejtegette, miként
óvja meg a javaslat 13-ik szakasza a tizenegy
királyi tábla mellett a jogegységet. A tör-
vényjavaslatot a főrendiház egy általánosság-
ban, mint részleteiben eltagadta.

Lesz-e főrealiskolánk?

II.

Első cikkemben a hazai főrealiskolák-
nak egy-egy évi teljes költségvetését csak a
főösszegekben, de úgy tüntettem fel, hogy a
más alapokból fizetett vallásitanárok díjait, és
a segélyezésekre vagy ösztöndíjakra adott
összegeket, sőt az iskolai épület értékeknek
megfelelő kamatokat is, ez utóbbiakat mint a
házbér egyenértékét, felszámítottam a kiadá-
sok között. A miniszteri jelentés valamennyi
tanintézet évi költségvetését ezek betudásá-
val szokta megállapítani. — A tervezett deb-
reczeni állami főrealiskola évi költségvetését
ezen számítási alapon vettem 37,250 frtra.
Ezen számításot ott azért tartottam czélzerű-
nek, hogy annál több tanintézet költségveté-
sét sorolhassam fel anélkül, hogy a számok
tulságos nagy tömegével kellene az olvasó
figyelmét terhelni.

De az ily általános számokból még nem
tudjuk megítélni, hogy az állam részéről a
realiskola fenntartására fordított költségekhez
mily arányban áll azon hozzájárulás, melyet
a város vállal magára, ha megszavazza a mi-
niszteri leiratban kifejezett követeléseket.
Hogy az arányt kellőkép megállapíthassuk, a
tervezett főrealiskola költségvetését részlete-
sen kell kimutatnunk. — Lássuk tehát a
költségvetés részleteit.

Ha a tanulók számára képest a rendes
8 osztály is elégséges, akkor szükséges az
iskolában az igazgatóval együtt 12 rendes
tanár. Ezeknek fizetése átlagosan 1700 frtjával
számít a 20,400 frt., a két helyettes ta-
náré évi 800 frtjával 1600 frt. A rendkívüli
tárgyak nevezetesen az ének és latin nyelv
tanításáért 1000 frt., az iskolai két szolgának
600 frt. — Jologi kiadásokra, így nevezete-
sen fűtés, világítás, apróbb javítások, tiszta-
gatás, és tanszerek költségeire 3500 frt. —
Az évi kiadás tehát, melyet az állam és város
együttessen fedeznének lenne összesen 27,100
frt. — Ha ezen összeghez a külön alapról
fizetett vallásitanárok fizetését (1500 frt.) s
a jutalmazásokra, segélyezésre vagy ösztön-
díjakra adandó 400 frtot, s végre a 165,000
frtra tervezett lakás építési költségeinek ka-
matát, a 8250 frtot, hozzáadjuk, megkapjuk a
featebb említett 37250 frtot, mint a főrealis-
kola összes évi kiadásait.

De mint előbb is említém, a helyes szá-
mítás alapjául itt csakis azonos összeg fogad-
ható el, a mit a város és állam pénzter-
vényeként ad ki, vagyis a 27,100 frt. — Ezen
évi kiadásból az állami pénztár javára vissza-
térülne azon 9000 frt, melyet a város éven-
ként adna az államnak az iskola fenntartási
költségeire. A tandíjból 2200 frt. után
fejenként 18 frtjával szintén lehet számítani
3500 forintot. Lenne tehát az állampénztár
bevétele az iskola kiadásainak fedezésére
összesen 12,500 forint, melynek egy részét a

város, más részét az iskolába járó tanulók adták, vagyis ezen bevételken felül a miniszternek az állami pénztárból még 14.750 frtot kellene fedeznie évenként.

Az itt közölt számokra vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy a rendes tanárok fizetésétől számított 20.400 frt koránt sincs magára számítva, mert a többször említett főreáliskolák költségvetésében ezen ezimen ennél kisebb összeg nem fordul elő, hanem ellenkezőleg, mindenütt nagyobb. Az állami tanintézetekben ugyanis a rendes tanárok fizetése 1400 frttal kezdődik, de már öt évi szolgálat után s utóbb is minden ötödik év elteltével évi 100-100 forinttal emelkedik mindaddig, míg 1900 frt nem lesz. A városi reáliskolában most öt olyan tanár van, kik 14-16 éves tanári működés alapján, ha az iskola állami válik, vagy azonnal vagy 1-2 év elteltével 1700 forint fizetésre tarthatnak igényt. Mert én úgy hiszem, a méltányosság nem engedi meg, hogy a mostani városi tanárok, a kik 14-16 éven át csekélyebb fizetésért súlyosabb munkát végeztek, kisebb díjazásban részesüljenek, mint azok, kiket az állam valamely más tanintézetből ide áthelyez vagy kinevez. De másrésztől az unjonnan kinevezett tanár is csak öt évig kap 1400 frt fizetést, azontúl az is 1500, illetőleg 1600 frt fizetésben részesül.

Én úgy vélem, hogy a dologi kiadásokra sem sok az általam fölvetett 3500 frt, mert a mostani városi reáliskola hely hiányában taneszközököt vagy egyáltalában nem, vagy csak csekély számban szerezhetett. Így nevezetesen a nagyon is költséges fizikai és természetrajzi tanszerekből semmit sem vásárolt, torna szertára nincs, vegytani és szabaddézi rajzi felszerelése pedig szintén hiányos, könyvtára jelentékenyen bővítendő. Ezen célra tehát 10-12 éven át többet kell kiadni, mint a mennyit kiadnak a többi olyan tanintézetek, minők a szegedi, temesvári, pozsonyi, pécsi, kassai stb. főreáliskolák, melyek ezen tanszer-gyűjteményeket már 20-25 év óta folytonosan gyarapítják. Már pedig ezen tanintézetek közül egy sincs olyan, melynek dologi kiadásokra 3000 forintnál kisebb volna az évi költségvetése. A költségvetés többi részeire azt hiszem nem igen lehet semmi észrevételt tenni, tehát bővebb indokolását én is feleslegesnek tartom s mellőzöm.

Ezekből tehát látható, hogy az évi költségvetés, illetőleg kiadás a 8 osztályú állami főreáliskolánál 27.100 frtnál kisebbre nem számítható, s hogy az állami pénztárból a városi járulékok és a tandíj-bevétel leszámítása után mintegy 14.700 frtot fog a miniszterium a tervezett debreczeni állami főreáliskolára fel fizetni. Pedig ezen összegbe még nincs beszámítva azon szintén nagyon jelentékeny teher, mely majd a nyugdíjban részesítendő tanárok nyugdíj-illetéke által fog az állami nyugdíjra nehezéni.

Nem tagadom, hogy épen nem kicsinyelhető, sőt nagyon is jelentékeny és terhes azon hozzájárulás is, melyet a miniszterium a városi közönségtől kíván. Különösen súlyosnak látszik a követelés akkor, ha az évi 9000 frt hozzá adjuk az épület költségeinek vissza nem térülő kamatait. De a főntebb közölt adatokból világosan láthatjuk, hogy viszont a miniszterium is tetemes évi kiadásokat vállal magára. Pedig nem kell felednünk, az általunk közölt költségvetés csak 8 osztály kiadásait foglalja magában.

Én a magam részéről meg vagyok győződve, hogy a mi reáliskolánkban, mihelyt kiegészítették, és mostani nyomoruságos helyzetéből kibontakozik, azonnal két vagy három párhuzamos osztály felállítására is, szükségessé lesz. Ha az ily párhuzamos osztályokban csak helyettes tanárokat alkalmazna is a miniszterium (a mi azonban alig hihető) egy-egy párhuzamos osztály felállítására 1500 frtba kerülne vagyis megint 3000 esetleg 4500 frttal emelné az évi kiadást. Ekként az állami pénztár évi kiadása 17000 vagy esetleg 19.000 frtra is, felemelkedik. Ebből láthatjuk, hogy ez utóbbi két esetben az állami pénztárnak az iskolára fordított évi kiadása nagyobb lenne a városnál még akkor is, ha a város által építendő iskola épület kamatát a 8250 frtot a 9000 frt évi kiadáshoz hozzászámítjuk. — Igen de ezt, — miként már előbb is jeleztem, — nem tehetjük, ha az évi költségeket ezek alapján a város és az állam hozzájárulásának arányát helyesen kívánjuk megállapítani. Elmondom erre vonatkozólag is a magam okait.

A főreáliskolának alkalmas helyeken való fentartása magának az államnak is érdekében áll ugyan, de csak közvetve és azért, hogy ekként a gyakorlatias tudományok terjesztése által nemzeti műveltségünk az egyoldalúságtól megszabaduljon, és hogy a gyakorlati s különösen a termelő foglalkozási ágaknak, a kereskedelemnek, iparnak és földművelésnek fejlesztésére szolgáló tudományok megismerése folytán a jobb képzeltséggel és tágasabb látókörrel bíró iparosaink, kereskedőink száma az eddiginél nagyobb arányokban szaporodják. E szerint az államnak az mindegy, hogy az ily célból felállított reáliskolák mely városokban vannak elhelyezve; előtte az a fő, hogy az iskolák a maguk feladatainak megfelelően. A miniszterium tehát nem nézi azt, hogy az ily célra szánt 14-15000 forintot Szatmárban, Nyiregyház, Debreczenben vagy máshol használja-e fel.

Igy fogván fel a dolgot, a főreáliskola céljaira adandó épületet nem szabad úgy tekintenünk mint az állam javára tett ado-

mányt, s az építési költségek kamatát nem lehet úgy venni, mint az iskola fentartási évi költségeire fordítandó összeget. Az építési költség a városra vonatkozólag teher ugyan, de viszont az államra vonatkozólag nem jövedelmi forrás, mert hiszen azt a 3-4000 frtnyi tandíj-bevételt csak nem számítjuk igazán jövedelemnek, mikor ezen kívül még 14-16.000 frtot költ reá az állam az iskolára. Az építkezési költséget tehát holt tőkének kell tekintenünk és a 8250 frtot mint ezen holt tőke kamatát a közügy érdekében adott áldozatnak. Ily czélakra adandó áldozatok meghozása a városoknak erkölcsi kötelessége. És Debreczen város ezen kötelességét, — természetesen saját érdekében is — több irányban teljesíti. A példákat mellőzni kívánom, hogy valamiképp félre értésre ne nyujtson alkalmat.

Én úgy hiszem, hogy a miniszter kívánatainak teljesítése csak azért tetszik olyan terhesnek, mert most egyszerűen vagy pár év alatt kell azt, a mint már évekként az előtt kellett volna, létesítenie. Merem állítani, hogy — ha a reáliskolának már volna saját hajléka és nem volna kénytelen a főreáliskolában nyomorgoni, — a városi hatóság egy napig sem gondolkodnék azon, megajánlva-e a kért 9000 frtot oly intézet fentartásához, melynek költségeiből a miniszterium most 14000 frtot, később talán még jóval többet fog fedezni s mely intézetnek kedvező hatását bizonyára mégis a város érzi meg legjobban.

Egyébiránt az bizonyos hogy a város a reáliskola céljaira fogantatandó építkezés előtt semmiképp, még az államosítás elmaradása sem térhet ki. A reáliskolát teljesen megszüntetnie most már úgy sem lehet. Az megtehető ugyan, hogy a mostani hat osztályos tartassa fenn; vagy talán az sem lehetetlen, hogy a miniszterium nagy erőlködésre megengedné, hogy az osztályok számát uégyre reducálhassa a város. De kérdem: ugyan minő gazdálkodás lenne az? — Hogy megtehető volna, nehány ezer forintot, a város ismét ki hagyva siklani kezéből egy olyan intézményt, melyre minden városnak szüksége van, ha a fejlődésre számítani tud. Meglehetősen biztos forrásból tudom, hogy egyszerűen már elbizakodottságból, vagy nem tudom miből, a város figyelemre sem méltatta a miniszteriumnak hivatalos közege által de magán természetileg tett azon ajánlatát, mely szerint a város adjon épületet és burkolatot, továbbá adja a világitást és fűtést a reáliskola céljaira, az állam pedig felezi a főreáliskola minden többi kiadását. Ez még 1870-ben vagy 1872-ben történt, akkor midőn Szeged, Keoskés, Nagy-Kálló stb. városok ily hozzájárulással haptak állami főreáliskolát. Akkor ez az ajánlat nem kellett, mert azt mondták, hogy a város a maga erején állít fel főreáliskolát. Igaz állított is, de miként látjuk, — 17 év múltán sem tudta ügyét rendezni. Az ily tárgyalása alkalmával jó lesz erre is gondolni. Ha most nem jól intézkedünk, nem tudom mikor és mily áron lesz majd alkalmunk későbbben — az elkövetett hibát helyre ütni.

Fazekas Sándor.

A nőegyleti árvaház.

Felkérteünk a következő sorok közlésére:

Minden együletnek haladni kell, ha az egyület életképes, ezt nem tagadhatja senki s a közönség az ilyen haladást mindenkor örömmel látja. Így most az, hogy a debreczeni nőegylet új árvaházának építéséhez a kellő összeg összegyűlvén annak építését nemcsak megkezdik, örömmel tölt el bennünket.

Ez az öröm azonban bármilyen nagy legyen is, nem zárja ki azt, hogy a multban közreműködtek cselekedeteire mi is ne vethetnénk egy pillantást s mi is ne mondanók el véleményünket azon bírálatra, melylyel a már eladott, régi árvaházat illetik. Azon vádra, hogy a régi ház milyen egészségtelen volt, egyszerűen azt feleljük, hogy évek során keresztül egy vagy két halálos fordult csupán elő. Ezen állítást tehát a tények világosan tagadják! Sőt még az eső években igazán kezdetleges házánál sem mutatkozott az egészségtelenségnek semmi jele. Ez tehát épenséggel nem szól a mellett, hogy az új árvaház építése oly igen sürögös volna. — A második érv, melylyel az új árvaház építésének szükségét támogatják, szinte igen különös. Nevezetesen, hogy egy ilyen épület nem viselheti a homlokzatán Stefánia főhercegnőnek a nevét. Ugy de, ha ez igaz, akkor kár volt a főhercegnőtől ezt a kegyet mindaddig kérni, míg a nőegyletnek egy olyan fényes palotája nem lesz, a mely ilyen fényes név viselésére érdemes volna. Halálatlanuság lenne Márton László volt pénztárnok ur irányában is, ki 14 éven keresztül minden díj nélkül viselte a leglekiismeretesebben ezen fáradságos állást, — azon eljárás, hogy az ő általa vásárolt régi házra, mely egész mostanáig teljesen jó és egészséges volt, egyszerre minden rosszat rákiáltani s mint az egészségtelensége miatt már tarthatatlan házra mutálni rá.

Furcsa az is, hogy azt a házat, melyet évekként ezelőtt Márton László pénztárnok ur Révész Bálint püspök ural vett meg a nőegylet részére, s mely eddig jó volt s most egyszerre oly igen rossz lett, a nőegylet mégis 12.000 forintért, tehát 50 percent nyereséggel adott el. — Igen nagy kár volt az is, hogy míg máskor a nőegyleti ülések meghi-

vóján a tárgysorozat mindenkor elsorolva szokott lenni, ezuttal, mikor ily fontos dologról volt szó, mellőztetett az; pedig ellenségesen bizonyára többen — kik így távol maradtak — jötték volna el a gyűlésre nézeteiket e tárgyban elmondani.

Építsen az egyület, ha van neki miből, ez ellen senkinek semmi kifogása, de hogy az építkezést így, ilyen érvekkel indokolja, ennek már nem irunk alá.

Többen.

Tanügyi jelentés.

(Hajdúvármegye (Debreczen szabad kir. város kiváltásával) 1888/9. iskolai évi népoktatási állapotáról.)

E czim alatt Kiss József Hajdúvármegyei tevékeny, ügybuzgó tanfelügyelője egy, nyomtatásban 12 lapra terjedő fizetékét becsátott közre, melynek tartalmát, — ígéretünkhez képest, — következőben ismertetjük.

Hajdúvármegye 2340-9 □ kilométer területén, 20 községben lakik 121.962 ember, s van 81 elemi és 1 polgári iskola, 3 kisdudóvó intézet és 68 ismételő iskola. A 82 elemi és polgári iskola közül 50 az ev. ref. egyházé, 14 róm. kath., 4 gör. kath., 11 izr. és 3 községi iskola. Az iparos tanulók iskolai (összesen 3) az ismételő iskolák közé számítattak.

Ezek szerint 285 □ kilométerre és 1787-8 lakosra esik egy iskola, egy-egy községre pedig 4-1 iskola jut.

Tanulótelesek.	Tényleg iskolába járók.
1. Ev. ref. — 17065	15373 — 89,9%
2. Róm. kath. — 1871	1684 — 90%
3. Gör. kath. — 1289	1070 — 83%
4. Ag. evang. — 27	27 — 100%
5. Izraelita — 1162	1052 — 90,53%
Összesen: 21414	19206

Egy iskolára esik 261 tanköteles és 234-2 iskolába járó.

Az iskolába nem jártak összes száma 2208. Erre nézve felvilágosításul a következő jegyzetet találjuk a jelentésben: Az iskolába nem járt 2208 tanköteles az egyes nagyobb községeknek és rendezett tanácsú városoknak több □ mértőföldre terjedő határában szét-szórva és egymástól legtöbbször esetben nagy távolságban levő tanácsban lakók, kiknek iskolába való feljártása, a legbuzgóbb igyekezet mellett is, csaknem a lehetetlenséggel határos. Cselédek és ugynevezett dohányosok gyermekei lévén legtöbbször, ezek szüleikkel együtt, évenként néha kétszer is, egyik határból a másikba, sőt sokszor más vármegyébe költöznek át.

Ezer lakosra 175-5 tanköteles és 158 tényleg iskolába járó esik. Nyelvre nézve mindnyájan magyarok.

Nyolcz hónapnál kevesebb ideig járt iskolába, azaz idő előtt kilépett — 516, nyolcz hónapig járt (az isk. évben) 18690. Tankönyve volt — 18811, nem volt — 395 tanuló. Az iskola mulasztók száma — 8198, kik is 107115 félnapot mulasztottak. Ezek büntetéséből befolyt — 194 frt 25 kr, mely összeg részben iskolai könyvtárra és tanszerek beszerzésére, részben szegény gyermekek segélyezésére (39 frt 43 kr) fordított. A tanítók összes száma volt — 156, közülük képesített — 149, nem képesített 7; rendez tanító — 152, segéd — 4; 40 éven felül szolgál — 6 tanító.

A 82 iskola közül saját házában volt 73 elhelyezve, az iskola épületekben van 165 tanterem és 127 tanítói lakás. A tantermek közül 3-5 méternél magasabb 127, alacsonyabb 38. Egy tanulóra esik 1 köb méter ürtartalomnál több 131, kevesebb 34 tanteremben; kellőleg világos 159, nem világos 6, — kellőleg fel van szerelve 144, türethetőség 21 tanterem. Volt 52 faiskola, 65 iskolakert, 77 testgyakorló tér.

Az iskolák jövedelme és kiadása összesen 128.296 frt. Egy iskola fentartása került átlag 1564 frt. 58 kr ba, — a rendez tanítók fizetése átlag 597,9 frt, a segédtanítóké 322,5 frt, — egy egy tanulóra esik a kiadásból 6 frt 68 kr.

Az iskolák szellemi állapota következő volt:

1. jeles	— 26
2. jó	— 28
3. elégséges	— 23
4. rossz	— 4
	— 81.

Szaporodott egy év alatt az iskolák és a tanítói állományok száma egygyel; a tanköteleseké 346 tal, az iskolába járóké 874 gyel. Iskolai takarékpénztár volt 19 iskolánál 770 betevővel; a megtakarított összeg 925 frt 48 kr. Egyeken a r. kath. M. Pércsen az ev. ref. egyház leányiskoláját egészen újból általa kintotta; H. Bözörményben az ev. ref. egyház, új, diszes leány iskolát állított tanítói lakással. — Iskolai czélokra 3 rendbeli adományozás, illetőleg alapítvány tétetett.

Tanítói fizetések kiadása czéljából intézkedett a kir. tanfelügyelő H. Bözörményben a gör. kath. és izr. B. Ujvárosban, Hadházon, Sámsonban, Vámos-Pércsen és H.-Szoboszlón, mindenik helyen az izr. iskolánál.

Összehasonlítva Hajdú vármegye népoktatási állapotának statistikai főbb adatait a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek az ország közoktatási állapotáról szóló legújabb (18 ik) jelentésében foglalt kimutással úgy találjuk, hogy:

Az országban.	Hajdu megyében.
1. Tanköteles — 2.416.945,	21.414.
Ezer lakosra esik — 175,8,	175,5 tan-
köteles.	
2. Iskolába jár a	90,02% a.
tanulótelesek 80,73%-a,	
3. Község van 12.694.	20,
4. Iskola „ 16.622,	82,
Egy községre jut 1,3.	4-1 iskola.
5. Az iskolák közül:	
a., községi 1910, 11,49%	3, 3-65%
b., r. kath. 5377, 32,36%	14, 17,07%
c., gör. „ 2164, 13,02%	4, 4-87%
d., ev. ref. 2365, 14,23%	50, 60,97%
e., izr. 551, 3,32%	11, 13-41%
Megjegyzem, hogy 1869-ben 2450 iskolája volt az ev. ref. egyháznak, mi az összes el. iskolák 17-76%-át tette. E szám a felekezeti jellegű feladott iskolák miatt, jól lehet azóta az egyház tömegesen állította fel iskoláit, 14-23% ra szállott alá,	165.
6. Tanterem 24.383;	
Egy tanteremre 72,	közel 96 tan-
köteles;	
„ 61-2	86 min-
dennap iskolába járó esik	
7. Tanítók száma	24.379, 156.
a., Okleveles	87-35%, 95-51%
b., Nemokleveles	12-75 „ 4-48 „
c., Rendez tanító	88-43 „ 97-43 „
d., Segéd „	11-57 „ 2-56 „
8. Anyanyelvre nézve:	
	87-46%, 100%
9. Tanítók fizetése:	
átlag	453 frt, 597-9 frt.
10. Egy-egy tanulóra esik az iskolai kiadásokból:	
	7 frt. 66 kr. 6 frt. 68 kr.

Ezen összehasonlításból kitűnik, hogy Hajdúvármegye népoktatási állapota alig egy-két szempontból marad alatta az országos átlagnak, míg tulnyomó részben s épen a legfontosabb dolgokban messze felülemelkedik azon. — Ezért Hajdúvármegyét népoktatási ügyére nézve, több tekintetben, már most is mintavármegyének nevezhetjük, mint a mely úgy a magyarságot, mint az iskolába járók százalékát s a tanítók fizetését stb. illetőleg, különösen pedig azon okon, mivel Kiss József-ben egy kitűnő, fáradságtalanul tevékeny és ügybuzgó tanfelügyelője van, méltán megérdemli e szép kitüntetést. Nem a phrasistgyártók példájának utánzásai vágya tehát, kik a mintavármegye nevével oly sokszor üteket már játékok, hanem a tanügyi nehézsényok ismerete s lehetőleg minden oldalról ábrát adja tollunkra az elismerés ezen egyszerű, de őszinte szavait. Mert nem említve mást, mint hogy e kiváló tanterfő, — ki a tanítás és nevelés gyakorlati terén kitűnő sikerrel töltött 2 évtized után, immár 19-ed félelvi tanfelügyelői pályáján ritka tapintattal, észlelységgel, s ha kellett erélylyel párosítja ügybuzgóságát, évről-évre nyomtatott jelentésben ad számot működéséről s általa vezetett népoktatási állapotáról, úgy Hajdúvármegyét, mint Debreczen szab. kir. várost illetőleg; egy tanévben, mint legközelebb is, 405 iskolalátogatást végez, s ezeken kívül óvodák és gyermekertekben 20-t; körutjai alkalmával nem elégszik meg a bíráló ridég szerepével, hanem a helyes oktatás és m ó d s z e r szerinti tanítás terjesztése czéljából, helyes tapintattal, a legkíméletesebb módon, utasítást, felvilágosítást és gyakorlati utmutatást nyujt, ki, mint hivatalnok, egy év alatt 1309 ügydarabot lelkiismeretes pontossággal feloldoz és elvégez; az itt ott tapasztalt hiányok és bajok orvoslása és megszüntetése végett egyházi előjárókkal, iskolaszékekkel, tanítókkal értekezéseket tart, kinek figyelmét nem kerül ki sem az iskola egészségügyi helyzete, sem a tanulóknak valálásközi nevelése; iskolalátogatásai alkalmával széles olvasottságának s alapos ismereteinek tárházából a legértékesebb kincseket hozza elő, s tanulságos történetek, találó példák konkrét alakjában felebaráti szeretetre hazaifásra, a törvények tiszteltetére, az egyházi és világi előjárók iránti kész engedelmességre buzdít és tanít; méltán megérdemli mindnyájuk elismerését és tisztelését. Avagy hazánk 65 tanterületének vezetői közül hányan állanak ki a vele, bármi tekintetben történő összehasonlítást? Addig is tehát, míg ily kiváló érdem, a megnyugtató útdutandó kivül, megtalálja méltó jutalmát illetékes helyen s az országos közismerésben, a mi sokkal kisebb, de az ő működését minden részletében jól ismerő körünk hozza meg számára, az őszinte elismerés és tisztelő nagybecsülés szives adóját. Egyebet mást mi úgy sem adhatunk. Ez a czél vezérel tehát bennünket midőn 19-ed félelvi tanfelügyelői sikeres működése után, kívánjuk Kiss József kir. tanfelügyelőnek, hogy az ő kipróbált bölcs vezetése alatt érje el Hajdu vármegye azt az időt, midőn népoktatási állapota nemcsak a legtöbb, hanem minden tekintetben, az egész ország előtt minta lehet.

— s —.

Napi hírek.

— A Csokonai kör június elsején megtartandó ünnepélyére nagyban folynak az előkészületek. A színházban délelőtt tartandó matinénél mint már egy ízbe meg is irtuk: Teleki Sándor, Komócsi József és Vértesi Arnold fognak felolvasni, Blaháné és a debreczeni dalárda fog énekelni — ezek után pedig egy tablóban fog

gyönyő
János
lacsca
kett, és
tőlaj j
kör meg
eredm
démia
kiváló
földi
érkezt
és magy
tani kiv
hazai
k o r i p
ó k j a
egész fo
ményny
t e r i u
s magb
reskedel
növend
o s z t á
rel me
s 16-18
vizsgára
l a t o k
évi oszt
lotának
d. u. az
sulat főt
takarékp
telken é
szárnyát
volt ter
setre, sz
építkezé
tetni.
sunkban
kitaftoa
ügymini
ülésben
cz. néme
szóló tö
fogható
előtt ren
lyadékok
keresked
rellyt ír
reskedők
dó könyv
beszerzet
mennyis
gári állá
engedi u
nak is 10
az általm
a bezar
kivántati
tar tulaj
engedély
mértéke
től men
másokna
helyekre
részi adó
nélkül a
meghalad
— a kiv
lyozza n
keresked
gásokat,
bérletek
egyensúly
állítani
szerte h
rosunkba
galomna
—
tudatjuk
nak Vár
néznek,
következ
csendes
folyó Má
kor, előb
háznál,
rövid im
tőtetnek
tételre a
átalában
hívjuk. I
vére: Bo
say Mária
—
ügyi mi
intézett
mely leír
fog lesz
függység
tábla sz
nagyszob
előszoba,
ügyessé
zép szö
azonban
felelnek
lalva azo
ség felál
tével a fő
miniszter
tést kíván
a kívánat
kítva, kis

gyében.
114.
5.5 tan-
% a.
iskola.
3-65%
17-07%
4-87%
60-97%
13-41%
90 isko-
összes
feleke-
lehet
el isko-
5.
6 tan-
6 min-
156.
95-51%
4-48%
97-43%
2-56%
100%
7-9 frt.
68 kr.
ig egy-
rszagos
épen a
elkodik
oktatási
most is
a mely
járók
letőleg,
Kiss Jó-
vényken
an meg-
phrasis-
hát, kik
rűtek
szonyok
birálata
zerű, de
t, mint-
t és
l töltött
tanfel-
szélyes-
ügybuz-
ben ad
népok-
t, mint
t; egy
oláto-
s gyer-
al nem
repével,
s z e r
helyes
utasi-
ntatást
tt 1309
al fel-
t hiá-
ntetése
kékel,
figyel-
észség-
k val-
alkal-
isme-
nemeket
ló pél-
retetre
az egy-
gedel-
érdemi
Avagy
zül há-
ntetben
át, míg
ndaton
letékes
t, a mi
rész-
amára,
abecsü-
y sem
ünket
s mü-
r. tan-
veze-
azt az
csak a
egész
—s.
meg-
az elő-
rtandó
irtandó
rtandó
sef és
Bl a -
a fog
an fog

gyönyörködni a közönség, mely tabló a Jankó János képe után „Csokonai a csikóbőrös kulacszal, lesz összeállítva. Előadás után bankett, este pedig bál. És ezzel az előreláthatólag jól sikerülő ünnepélyvel fogja a kör megkezdeni működésének, hiszük, hogy eredményekben gazdag — sorozatát.

— A kereskedelmi akadémiából. Az akadémia áruismeri muzeuma e napokban ismét kiválóan szép collectiókkal szaporodott; külföldi exportcikk osztályába megérkezett a Smyrnában székelt osztrák és magyar consularis adományozásából az ottani kivitelezési kerületet jellemző 74 minta; hazai osztályát pedig a magyar ezüskoripar részvénnytársaság fiókja Szerencsén a cukorgyártást egész folyamatában feltüntető becses gyűjteménnyel és a m. k. pénzügyminiszterium hazánk dohányfajáival levelekben s magban ajándékozta meg. — A helybeli kereskedelmi akadémia felső (III.) évfolyamának növendékei folyó hó 19—23. napjain tesznek osztályvizsgát, hogy akik azt sikerrel megadják, június hó 2—4. irásbeli, s 16—18-án szóbeli érettségi záróvizsgára bocsájtassanak. A szakvizsgálatok az érettségi idején tartandók meg.

— A vasuti üzletvezetőség számára f. évi ösztöl fogva kibérelték a „Hungária“ palotának első és második emeletét, s szerdán d. u. az összes lakóknak a Phönix bizt. társulat főgynöksége kivételével felmondtak.

— Az épülő Debreczen. A debreczeni takarékpénztár a czepléd-utcai Auer féle telken épülő kétemeles házának udvari két szárnyát is mely eredetileg egyemeletesre volt tervezve, tekintettel az élénk lakáskeresetre, szintén kétemelesre épített. Az összes építkezésnek 1891 aug. 1-jére kell befelvezetni.

— A regale bírlók ügyében itt városunkban kezdeményezett s már fél év óta kitartóan folytatott mozgalomnak — a pénzügyminiszter által a tegnapi képviselői házi ülésben benyújtott s az 1883 évi XXXV. t. c. z. némely határozmányainak kiegészítéséről szóló törvényjavaslata által — elvégre kézzel fogható eredményre lett. E javaslat mindenek előtt rendezi a 100 literen felüli szeszese folyadékokkal való kereskedést — s ezen nagy kereskedőkre nézve is pénzügyi hatóság engedélyt ir elő. Kötelességére teszi ezen szeszkereskedőknek, hogy rendelteti uton megállapítandó könyveket vezessenek, melyekből az általuk beszerzett vagy forgalomba hozott szesznek mennyisége és foktartalma, a vevő neve és polgári állása határozottan kivethető legyen. Megengedi ugyan e mezőgazdasággal foglalkozóknak is 100 litert vagy azon felüli mennyiséget az italmérsé adótló mentesen beszerezni — de a beszerzéshez pénzügyigazgatósági engedélyt kívánatlik. A szesz gyárosok — szabad raktár tulajdonosok likör és rum gyárosok s engedélyvel ellátott szesz kereskedőknek, kis mértékben elárúsítóknak s az italmérsé adótló mentesített iparosoknak kivételével — másoknak égetett szeszese folyadékokat nyílt helyekre más beszerzési körzetből az italmérsé adó beszerzésére jogosítottak engedély nélkül akár 100 litert tevő — avagy azt meghaladó — akár azonalul mennyiségben — a kivételektől eltekintve tilos. — Szabályozza még a bejegyzett fűszer és vegyes kereskedők elárúsítását — s a jövedéki kihágásokat. — Remélhetőleg az italmérsé jogbérletekben annyira megzavart fogyasztási egyensúly — ezen javaslat által újra helyreállíthatni fog, s megszűnend az eddig ország-szerzte hangzott panasz — mi ismét egy városunkban keletkezett s innét vezetett mozgalomnak az eredménye.

— Gyász jelentés. Szomorodtat szívvel tudatjuk tesvőbátyánk, nagybátya és sógorának Váradi BORSAY SÁNDOR ügyvédnek, hosszú szenvedés után, végelgyengülés következtében, életének 74-ik évében, történet csendes elhunytát. A megboldogult földirészei folyó Május hó 18-án Vasárnap délután 4 órakor, előbb a Szécsényi-utca 1780 dik számú háznál, majd a ref. kistemplomban tartandó rövid ima után, a Czepléd-utcai sirkertben tételnek örök nyugalomra. Mely végzettség-tételre a boldogultnak rokonait, ismerőseit s általában a t. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1890. Május 17-kén. Testvére: Borsay Sámuel, neje és gyermeke; Borsay Mária, az elhunytak nővére.

— Mikor jön a kir. tabló? Az igazságtügyi miniszter f. hó 12-diki kelettel leiratot intézett gr. Dégenfeld József főispánhoz, a mely leiratban elsorolja, mily számú helyiségek lesznek szükségesek a kir. tabló és a főgynökség számára. Nevzetesen a kir. tabló számára szükséges lesz 5 terem, 23 ugyaszoba, 14 közpészoba, 9 kis szoba, 6 előszoba, 2 konyha és 2 kamara; a kir. főgynökség részére pedig 5 nagy szoba, 3 közpészoba és egy előszoba. Ezen helyiségek azonban csak a minimális szükségletnek felelnek meg és nincsenek ezek közé befoglalva azon helyiségek, a melyek a számvetés felállításakor a kir. táblánál és a bünvádi eljárásról alkotandó törvény életbepétel a főgynökségül szükségesek lesznek. A miniszter a polgármester urtól 3 nap alatt jelentést kíván arról is, hogy a felsorolt helyiségek a kívánalmaknak teljesen megfelelően átalakítva, kiszáradva és felszerelve f. évi októ-

b e r h o l - j e r e rendelkezésre bocsáthatók-e? A kir. tabló és főgynökség számára, a megvásárolandó „Korona“ szálloda épületén kívül a piac-utcai br. Podmaniczky ház első emeletének egy része is kibéreltetett, a hol a magyaráltalanos bizt. társaság főgynökségének már fel is mondott a tulajdonos. — E leiratból azonban teljes határozottsággal nem következtethetjük, hogy a kir. tabló okt. vagy nov. 1-jére lekötöztik, miután polgármester ur magán uton, de megbízható forrásból arról értesült, hogy az igazságtügyi miniszter a kir. tabló számára bérelt helyiségeket f. hó 14-dikén — a mikor várták — nem mondotta fel.

— A fonograf Debreczenben. Edison óriási feltűnést keltett találmányát, a debreczeni közönségnek is alkalma lesz megtekinteni. Ugyanis f. hó 20-tól a „Bika“ kisebb éttermében naponként délelőtt 9-től 12-ig s délután 3 óráig 6 óráig látható és hallható lesz ez a csodálatos gép, mely többek közt Blaháné hangját is hozza a maga teljes épségében s üdésében. A fonografot Edison képviselője Simon Korjola mutatja be és pedig először egy szűkebb körű tanárok, újságírók s még néhány uri emberből álló társaságnak kedden délelőtt. A gép hangreproduktiót egyszerre 28-an hallgathatják. A fonograf négy napig lesz itt látható s azt hisszük, hogy nemesak a férfiak, de a hölgyközönségnek is nagy érdeklődésével fog találkozni, mert ez nem pusztán tudományos experimentum, hanem érdekes hallanivalók: zenedarabok, dalszámok, szavaltatok s más egyebek tárháza.

— Orfeum-világ Debreczenben. Néhány nap óta két orfeum társaság is felütötte a sátorfáját Debreczenben. Az egyik a Vilmos vendéglőjében játszik — a másik a Szikszayban. Ez utóbbi hasonlíthatatlanul felette áll az elsőnek, s van egy néhány olyan jó tagja, hogy igazán megérdemli, hogy az ember meg hallgassa. — A korcsolyázó társaság bámulatos ügyességgel mutatja be produkcióit kezes korcsolyáin. A társaság francia énekesek pedig játékban s énekekben nagyon emlékeztet a híres Paulus-ra, a Boulevard induló lelkes interpretátorára. És még egy érdeme is van a társaságnak, az hogy egyes tagjai egyáltalán nem engednek meg maguknak olyan pikantériákat, amelyek esetleg a jó ízűt sértének, vagy visszatartaná a hölgyközönséget attól, hogy megnézze a társaságot. Bátran elmehetnek a nők is meghallgatni, nem fog kelleni pirulniok. Még eddig mindkét előadást nagy közönség nézte végig — hiába az emberek örülnek, hogy a hosszú, unalmas nyári estét — nyári szinkör híján — legalábbitt eltölthetik.

— A Vilmos-féle sörcsarnokban működő daltársulat igen nagy látogatottságnak örvend, melyet méltán meg is érdemel. Különösen a Scheiner testvérek terrettjének kitűnő és mulatságos előadásai vonzanak. Figyelmet érdemel még Mició kisasszony chikcs éneke. A többi tagok is megállják a helyüket. Ma este lép fel a kedvelt jellemkomikus Donigl Alajos. Ajánljuk ez élvezetes estét a mulatni vágyók figyelmébe.

— Halálos lack olvasztás. Csütörtökön délután Tóth Kálmán kereskedő egyik nőcseledeje a consistorialis házban lévő lakásán szoba-fényházat főzött. A veszedelmes anyag olvasztás közben kifutott az edényből, meggyuladt; s az égő folyadék ráomlott a szerencsétlen leány ruhájára is, a ki altestén iszonyu égési sebeket szenvedett. — A leány sikoltozására csakhamar nagy tömeg ember gyűlt a lakás elé s a vallásos érzelletű egyének nem is késtek e borzasztó szerencsétlenségben Isten sujtóló kezét fölfedezni, a miért ily nagy ünnepkor Áldozó Csütörtökön dolgozni merészel az ember, Száraz Zuzsánánál, így hívják a boldogtalan leányt, a ki 24 éves és rozsályi születésű g. kath. miután dr. Ujfaluassy József csillapító orvosággal látta el, a közokórházba szállították. Az égési sebek életveszélyesek; a leány felgyógyulásához nincsen semmi remény. — Jónak lájuk ez alkalomból figyelmeztetni a szoba-fényház használó gazdaságonyokat, hogy a szoba-fényháznak főzése felette nagy óvatosságot igényel s az még azok kezében is veszedelmes, a kik rendszeresen ilyen mesterséggel foglalkoznak. Legjobb a lackot készen venni a fűszerkereskedésekben.

— Kintütemett kereskedő. A párisi világiállításon Kacz Lajos bor nagykereskedő a jury által diszoklevéllel tüntettetett ki, kiváló jó minőségű érmelléki boraiért. A gyönyörűen kiállított diszokmányt a kiállítási elnök, helyettese, a kiküldött biztos és a főtktár irták alá. Ösztöndíj örvendünk derék nagykereskedőnk kitüntetésének. Eme kitüntetés impulzus tadjon a többi kereskedőinknek is a magyar produktumok mennél jobb és versenyképesebb előállítására.

— Tuligyes biztosítási ügynök viselt dolgairol szól az ének. Tudvalevőleg az ügynököknek nem szokták hibául felróni az ügyes séget és csudálatos dolgot, — hogy szegény Jenei Nagy László urnak épen tulbuzgósága szegte a nyakát. Ez az uri ember ugyanis, aki a II. kerületi kapitányság előtti kiállítást sakor büszkén hivatkozott végzett földesuri nyivoltára, a mult héten nagy garral beállított az Assicurazioni Generali helybeli főgynökségéhez, s ott ügynöknek ajánkozott. Erélyes fellépése, predikátumos neve impetált, s hamarosan megkötötték vele a szerződést, hogy minden megkötött ügylet után ennyi s ennyi perzentet kap. Néhány nap

mulva az ügynök ur beállított egy tüzet a felek által aláirt váltóval, s lüszkén kérte az azok után járó perzenteket. — Általános volt a csudálkozás, hogy hogy lehetett egy-ekét nap alatt annyira biztosító felet össze-szedni — de hát ott voltak teljesen rendben az aláirt váltók, hát ki kellett fizetni a perzenteket. De ez a tulságos ügyesség mégis szöveget ütött a titkár ur fejébe s a váltókat aláirt feleket levélben tudósította, hogy ajánlataikat, amiket Jenei Nagy László urnak tettek, a társaság acceptálta. — Jüttek azután a válaszok, hogy ök azt az urat nem is ismerik, neki ajánlatokat soha sem tettek. Egy Jenei nevű földbirtokos pedig, a kire Jenei ur mint nagybátyára hivatkozott, megírta, hogy Jenei László nem Jenei László, hanem Nagy László, s a Jenei nevet csak bitorolja, mert igaz agyan, hogy egy Jenei neveltette fel Nagy Lászlót, de ezse ágában sem volt adosztálni is. Melleleg megírta még, hogy ez a kérdéses ur sikkasztásért és csalásért már egy évet ült. A felszedett perzenteket, melyeket az általa készített, hamis váltók alapján felszedett, persze a társaság vissza nem kaphatta, mert azon Nagy László ur hamarosan tudadott, s így a rászédett társaságnak meg kell elégednie azzal, hogy Nagy László ur a hüvőre tételessék, a hol elég ideje lesz rá gondolkodni egy újabb ilyenféle élelmes vállalatról.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Főzunkatára: Kerezag Vilmos.

ÖVÁS.

Alólirott figyelmeztetem egy t. üzletfeleimet, mint szintén a kereskedő urakat és egyáltalában mindenkit, hogy nőmnek

szül. Grosz Jozefinnek

adandó kölesnőkért és másból eredhető adósságokért mai naptól kezdve szavatosságot nem vállalok és érte

semmiféle visszafizetéseket nem teljesítek. Debreczen, 1890. Május hó 11.

Kaufmann Ignácz.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagypéterfia-utczán Jóna Dániel ur 949-dik sz. házánál a Honvéd lakatánya melletti szeglet háznál lévő,

„Három arany csillaghoz“ címzett

vendéglőt

folyó hó 18-án, azaz vasárnap, jó zene mellett megnyitom,

melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel és barátságosan meghívom. Jó izü ételek és jégbehitett italok pontos kiszolgáltatásáról gondoskodva lesz. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradok tisztelettel

Nagy Imre vendéglős.

Borok Kacz Lajos borkereskedő,

ajánlja a budapesti országos és a párisi világiállításon kitüntettet tisztán kezelt fehér és vörös asztali, csernege és gyögyborait hordókban, palackokban bármily nagy mennyiségben, ugyszintén literenként kimérve, valamint borívó szobáiban ülő vendégek részére is.

Ajánl továbbá MAGYAR és FRANCZIA pezsgőket, „VINADOR“-féle spanyol gyögyborokat nagy választékban, vérszegények és üdülők részére.

Főraktára a „Mohai Stefánia“ és a „Kronendorff“, általánosan kitűnőnek bizonyult ásványvizeknek, melyek t. vevőimnek jégbe hütve, kis és nagy üvegekben, ugyszintén poharanként borral vegyítve, mint „fröcsös“ szolgáltatnaki. Jutányos árt, gyors és pontos kiszolgáltatást biztosít.

Kacz Lajos. borkereskedő.

Kiadó bolt és lakás.

A czepléd-utczai 2151. szám alatti bolt és folytatólagos földszinti lakosztály 1890. Junius 15-től több évre bérbé adatik. A lakás azonnal is elfoglalható.

Értekezhetni KARDOS LÁSZLÓ üzletében.

Győri Ignácz

női divat, pipere, rövidáru és kézimunka raktára DEBRECZEN,

Főtér „Bika“ szállodával szemben, csapó-utca szeglet.

Ajánl a tavaszi és nyári idényre a legújabb divatu

trikó derekakát,

ugyszintén

fin és leány triko ruhácskák

és felöltöket,

napernyők, legyezők,

SELYEM és GLACÉ KEZTYÜKET

a legjutányosabb árak mellett.

Üti ládák és bőrdöndök.

mindenféle utazási czikkék pénz és szivar tárczák, zsebkések.

Angol nyeregek és kantárok

férfi katapok, nyakkendőK és sötábook.

Gyermekkoosi, bölesők, kalitkák,

fa, bőr, pelüche, bronz, majolika, china ezüst

alkalmi ajándék árgyak

legnagyobb választékban kapható

Szent-Királyi és Kalenda

műipar áru raktárában. DEBRECZEN, NAGYVÁRAD, főtér. Szt. László-tér.

Alkalmi vétel!

Diszített női, gyermek szalmakalapok kezdve 30 krtól 40, 50, 2 frt 80 krig.

Gyermek, fin, női és férfi szalmakalapok, női könnyű pongyola kalapok, czérna és selyem keztüyük,

uti kosarak,

bőrdöndök és nyári gyermek játékok nagyválasztékban továbbá napernyők, szőnyegek csipke és szallagok, meddig a készlet tart, leszállított árban kaphatók

Baum Miksánál.

„Reform“ női, férfi és gyermek czipők, valódi hamisítatlan kölni viz (Eau de Cologne) nagyraktára.

Kunz József és Társa

DEBRECZEN, kistemplombazár.

Ajánljuk a következő lakás-berendezési czikkéket:

Jutta és manilla futó-szőnyegak

20 krtól feljebb.

TAPESTRY

s z ö n y e g e k méterje 1 frt 40 kr.

Brüsser, Velvet-futók

dus választékban, — melyekből összeállított szőnyegek minden nagyságban készítettnek.

S M Y R N A

szőnyegek

□ méterenkint 10—12—14 forintjával.

Ágyelé való és pamlag szőnyegek

Butorkelmék, ágy és aszal eritők.

Szövet és csipke függönyök, Piket, tricó, plüss és flanel nyári takarók. Paplan és matrácok.

Arlejtési hirdetés.

Az Árok utcán 685-686-ik sz. alatt lévő telkeken előállítandó kisdudovó intézet építési munkáinak felvállalására, a f. évi május hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor, a városház nagytermében írásbeli zárt ajánlat elfogadása mellett nyilvános arlejtés tartatik.

Az arlejtésen kiadandó munkák következők:

- I. kőműves munka 5741 frt 33 kr.
- II. ácsmunka . . . 2362 " 30 "
- III. asztalos, lakatos, . . .
- füveges, mázólok munka 1368 " 85 "
- IV. falvasak, vasajtók 192 " 00 "
- V. bádogos munka . . . 307 " 83 "

együtt 9972 frt 31 kr.

Az 50 kros bélyeggel és 5%-ot tevő bántpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok, melyek a fenti határidőig a polgármesterhez adandók be, a szóbeli arlejtés befejezte után bontatnak fel. Ezen ajánlatokban megemlítendő, hogy ajánlatot tevő, az arlejtési feltételeket ismeri a azokat magára nézve kötelezőnek elismeri.

A szóbeli arlejtésben résztvenni akkarak a költségszámítási összegnek 5%-át tartoznak bánt pénzzel letenni. — A munkák részleteiben vagy együttesen is felvállalhatók. — Arlejtési feltételek a városi mérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Felhívattak vállalkozni szándékozik, hogy fenti időben és helyen jelenjenek meg, illetve zárt ajánlataikat kellő időben adják be.

Kelt Debreczenben 1890 május 12.

A városi tanács.

Árverési hirdetés.

A debreczeni ref. egyház gazdasági szakbizottságának 7/1890. számú határozatával a Szepesen, a vasút és a szovát-ut között fekvő 64 és fél nyilas vagyis 362 hold és 130 □ öl tag föld 1890. évi október hó elsejétől kezdődő egymásután 12 évre az előre elkészített építkezési tervrajz szerint felszerelendő, épületekkel együtt, **haszonbérbe** árverésen kiadása elrendeltetvén, — ennél fogva az árverésnek a debreczeni ref. egyház tanácsstermében az árverés megtartására, az 1890. évi június hó 4. napjának délutáni három órája kitűzetik, melyre az árverelni szándékozik azzal az értesítéssel hívatnak meg, hogy az árverési feltételek és az építkezési tervrajz a haszonbérbe adó egyház hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Debreczen, 1890. Május hó 17.

Otrokocsi Végh János,

a deb. ref. egyház algonodoka.

Árverési hirdetmény.

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a b.-pesti kir. törvényszék 19677/1890 számú végzése által Nicholson V. Fülöp és társai b.-pesti bej. cégé javára Mandel Márton derecskei lakos ellen 446 frt 50 kr. tőke, ennek és pedig 846 frt 50 kr. után 1890. január 15-től 1890. február 4-ig és 446 frt 50 kr. után 1890. febr. 4-től járó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 53 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, ugy a b.-pesti kir. tvszék. 20899/1890. sz. végzése által Feld Salamon javára szintén Mandel Márton ellen 800 frt tőke, ennek 1890. ápril 1-től járó 6% kamatai s eddigi 36 frt 38 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 740 frtra becsült gazdasági gépek és lábas jószágokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 893/1890. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Derecskéhez tartozó Morgópusztán leendő eszközésére határidőül 1890. év május hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája kitűzetik és ahoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Derecskén, 1890. év május hó 11-dik napján.

Oláh Géza
bíróági végrehajtó.

ad 418 szám.
1890.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának az 1890. évi május 13-án 4068/890 sz. a. kelt határozatával a kabai községújra újból építése engedélyeztetett. A fent említett és 23509 frt 83 kr-ra előirányzott munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1890. évi május hó 27-ik napjának d. e. 11 órájára a kabai községújra helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bántpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a kabai előjárósághoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a hajdúmegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál Debreczenben a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Kabán 1890. Május hó 14-én.

SZABÓ LAJOS FIAI

özégnél

nagy választékban kaphatók

NŐI RUHA ZEPHIREK,

Legújabb francia batistok,

A hírneves cosmanósi gyárból:

Jó mosó Cretonok, Indish foulard,
Ladies Mouslin és Atlasz Satin.

Nagy raktár:

Jutte, gyapjú hollandi, Tapestry és
BRÜSSLER

futó szőnyegekben.

Ablak függönyök,

Ágy és asztalterítőkben.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető házi szer-
leplek gyors gyógyulást szerzett. „A Beteg-
barát” című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézet Lipcseben ingyen megküldi.

Dr. Borbély Imre

med. universalis fogorvos
Debreczen, piacz-utca 17II. sz.

Rendel d. e. 9-12 } óráig.
d. u. 3-5 }

Előírása után készült fogpora, s záj-
vize, fogkefeje kapható helyben az
összes gyógyszerárakban. Szent-Királyi
és Kalenda díszmű és Beke László női
divat üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerár-
rában.

Vizi betegség ellen!
mint annak következtetése, sárgaság
holyag katarrrus, légzési nehézsé-
gek, májdaganatok stb. ellen a
legjobb szer a
HYDROPSIN.
Főraktár: Grobstein C. Sec-
Apotheke, Gmunden, Oberöster.
Egy üveg ára gyógymódszer-
rel együtt 1 frt, postán küldve 1
frt 10 kr.

3 A legtöbb nemzetgazdasági kiállításon kitüntetve
Elismerő nyilatkozatok a Joyey Klubtól.

Kwizda
cs. és k. szab. "Restitutionsfluid"
(mosóvíz lovak részére)
1 üveg 1 frt 40 kr.

Kwizda
korneuburgi állattáppora
lovak, szarvasmarha és juhok
használatára. 1 doboz 70 kr, fél doboz 35 kr.

Kwizda: Erőleség lovak és marháknak,
6 és 3 fntos ládikákban és 30 kros dobozokban.
Kwizda: Ló-pata vaseline-je. (A patkót épen
tartani.) 1 doboz 1 frt 25 kr.

Kwizda: Patkóragasz (mű-pataszaru) 1 rud
80 krajczár.
Kwizda: Sertéspor a hizlalás előmozdítá-
sához és lesóványodott állatok jókarban
helyezéséhez. 1 nagy doboz 1 frt 26 kr, 1 kis
doboz 63 kr.

Kwizda: Mosószappan háziállatoknak. 1
dóboz 40 kr, 1 kis dóboz 20 kr, 1 nagy dóboz 1 frt 60 kr.

Kwizda: Nyeregszappan, a nyereg és más
bőrtárgyak épen és tisztántartásához és
fényezéséhez. 1 doboz 1 frt.

Utánzásoktól óv a fenti védjeggyel megjelölés.
Kwizda Joh. Fr. kerületi gyógyszerára Kor-
neuburg, Bécs m. cs. és k. ausztr. és k. ro-
mán ud. szállító baromgyógyászati készítmények
részére.

Kwizda
korneuburgi állattáppora
Kwizda cs. és kir. szab. Restitutionsfluidja,
Kwizda fent említett készítményei
a monarchia összes gyógyszeráráiban és vegyész-
teiben kaphatók.

Az előjáróság.

BIKSZÁDI GYÓGYFÜRDŐ.

Évadmegnyitás május 15-én.

Fekvés: Szatmármegye keleti szélén az „Avas” közepe táján szelektől vé-
dett erdei fensíkon, százasos tölgyerdők, szőlőtenyészet, regé-
nyes kilátás.

Közlekedés: Északkeleti vaspályán Técső állomástól 4, Szinyérváralja
(Szatmár-Nagybánya vasút) állomástól 2 óra járányira.
Ezen utóbbi állomáson rugavos, fedett kocsi állanak rendelkezésére. „Zóna je-
gyek az északkeleti vasút állomására válthatók.”

Gyógyeszközök: 3 konyhasós, égvényes ivó-forrás, maga nemé-
ben páratlan ásványvíz, kádfürdő, havaai tej,
savó, kitűnő fűszeres levegő, naponta kétszer zene, kényelemmel butorozott szobák,
sétányok stb.

Kórjavaslatok: Gyomor-, bélhurat, emésztés hiánya, a légzési szer-
vek hurutja, idült tüdőgyulladás, mellhártya-izzad-
mányok, a májnak vérbőség okozta duzzanata, epe-pangás, váltó-láz (malaria) utáni
lép tultengés, alhasi pangások (aranyér), köszvényes izzadmányok, fodormirigyek
daganata. górvélykór, vese bántalmak, húgyfővény (Hargries), hólyaghurut, idült
húgyúti hurut, méhnek idült tömülése, hüvely- és méh hurut.

Fürdőorvos Dr. E. C. S. e. d. y. Gedeon; gyógytár a negyedóránira fekvő
szomszéd faluban, posta a fürdőben.

Braun Gyula tr. Németország legismertebb tekintélye a vizgyógytudomá-
nyokban egyebek közt a következőket írja a bikszádi forrásokról, többre becsülvén
ezeket a Gleichenbergnél és Emsnél. Az ismert források sorában a bikszádi víznek
csak egy analógia van, t. i. Luhasovitz 1-ső számú forrása 23 szemer szikhalvag-
gál és 33 szemer kénsavas szikléggel. Ezen víz tehát épen ugy, mint a Luha-
sovitzé, az erős konyhasós égvényes savanyuvizek eszményképe s azért nevezet-
esen a hurut elleni, az anyagcsere és sejtkepzést elősegítő javál-
latainak teljesítésére kiváltképen alkalmas. (Orvosi hetilap 1873-dik
évfolyam 21. szám.)

Jó konyháról DEMKÓ JÁNOS vendéglős kezeskedik. — Megrendeléseket
szobákra átvesz s fűrdőleírást bérmentve küld

Bikszád gyógyfürdő igazgatósága.

SIRKŐ ELADÁS,

Sirkő üzletünkkel végképen felhagyni szándékozván a raktárunkon levő
összes készletet

tetememes leszállított áron

árusítjuk el.

Midőn ezen körülményt a nagyérdemű közönség szives tudomására hoz-
zuk, bátorlodunk egyúttal jelenteni, hogy üzletünkben különféle színű márvány
syenit és gránit emlék kővek nagyválasztékban találhatóak, s tekintettel a
kedvező alkalomra

most legolcsóbban szerezhető be.

Sirkő feliratok metszését valamint azok felállítását szintén elvállaljuk
a legpontosabban eszközöljük.

Ez alkalommal felhívjuk még a nagyérdemű közönség figyelmét a jutá-
nyos és pontos kiszolgálásról általánosan elismert évek hosszú sora óta fennálló

tetememes vállalatunkra

mely a jelen kor igényeinek megfelelőleg úgy van berendezve, hogy legdiszesebb
tetemetkezés is teljes megelégedésre eszközölhető.

Tisztelettel!

Debreczeni asztalos-egylet

kenyérpiacz, Tisza-ház.